

Jaarverslagen 2020 werkgroepen Historische Vereniging Schiedam

De HVS kent de volgende werkgroepen:

- Stads- en dorpswandelingen
- Kethel
- Registratie voorwerpen
- Archivering
- PR & Communicatie
- Historische Bebouwing
- Automatisering en Informatisering
- Cursus Ken Uw Stad
- Inventarisatie voormalige rooms-katholieke begraafplaats Vlaardingerdijk

De verslagen van de werkgroepen worden voorafgegaan door het verslag van de secretaris namens het bestuur.

Verslag van de secretaris

2020 zal ook voor de HVS de boeken ingaan als een memorabel jaar, het coronajaar. Niet omdat de vereniging 45 jaar bestond en de herdenking van 75 jaar Vrijheid, maar door de coronacrisis die ook de vereniging trof. Vele activiteiten konden niet doorgaan en het bezoekerscentrum was vele maanden gesloten.

Het bestuur vergaderde in 2020 twaalf maal. Maar door de coronamaatregelen, de anderhalve meter, werd vanaf juni uitgeweken naar het Zakkendragers huis en werd in mei en vanaf oktober online vergaderd.

Het bestuur bestond tot de jaarvergadering (maart 2021) uit:

- Marianne Ames, voorzitter
- Dorothea Timmermans, penningmeester
- Jos de Waardt, secretaris
- Sjaak Meijer
- Cees van Giezen
- Paul Bassant

Samenstelling bestuur per 31 december 2020: Marianne Ames, voorzitter, Dorothea Timmermans, penningmeester, Jos de Waardt, secretaris, Sjaak Meijer, Cees van Giezen, Paul Bassant en Leo van Raad, die 4-11-2020 is afgetreden. De vereniging heeft in het verslagjaar de werkzaamheden voor zover optimaal kunnen uitvoeren dankzij de subsidie van de Gemeente Schiedam.

Het 45 jarig bestaan van de HVS. In oktober 2020 bestond de vereniging 45 jaar. Aanvankelijk werd gedacht aan een feestelijke samenzijn. Maar door de eerder genoemde coronamaatregelen, de anderhalve meter en beperkte groepen, werd daarvan afgezien. Als alternatief werd gekozen voor een aandenken voor ieder lid. De keuze viel op een typisch Schiedams kunstwerkje, de kunstdruk "Schiedam Blue" van de Schiedamse kunstenaar Jacques Tange. De kunstdruk werd begeleid door een uitgebreide toelichting.

75 jaar vrijheid zou aandacht krijgen met een tentoonstelling op de Hoogstraat. Ook hier waren de coronamaatregelen weer spelbreker. Om toch aandacht hieraan te besteden werd een e-boek en gedrukt exemplaar "om niet te vergeten 75 jaar vrijheid", uitgebracht en aan de leden beschikbaar gesteld. De vereniging bracht voor het eerst een e-boek uit. Zie hiervoor ook het jaarverslag van de werkgroep automatisering.

Het bezoekerscentrum aan de Hoogstraat 74 a is het centrum voor de meeste activiteiten, zoals de verkoop van boeken, het verhaal van Schiedam, tentoonstellingen, maar ook hier weer beperkingen door de coronamaatregelen. Het centrum was van maart tot juli en vanaf oktober gesloten en in de tussenliggende periode wel open maar met beperkende maatregelen, zoals beperkt aantal bezoekers, gebruik van mondkapje en de anderhalve meter. Dat had ook gevolgen voor het aantal bezoekers, 546 bezoekers waren er in 2020.

Er was een groep van 26 ? gastheren en gastvrouwen beschikbaar, maar door de sluiting van het bezoekerscentrum werd er een beperkt beroep op de vrijwilligers gedaan.

Ook voor het verhaal van Schiedam was dit jaar geen gelegenheid. De ruimte op de Hoogstraat is niet geschikt voor grotere groepen gecombineerd met het handhaven van de anderhalve meter. We hopen dat in de loop van 2021 weer gestart kan worden met de lezingen.

Wel stonden er tentoonstellingen gepland voor 2020.

Tot en met half januari was er nog de tentoonstelling Lyceum Schravenlant/schoolfoto's.

Vanaf 1 februari was er een tentoonstelling over scheepswerven; Gusto, Wilton-Fijenoord, Nieuwe Waterweg, de Nijverheid, de Hoop en de Jong.

De geplande tentoonstelling over 75 jaar vrijheid in mei ging wegens sluiting van het centrum niet door en werd verplaatst naar half augustus.

Wel was er nog op 25 juni een etalage tentoonstelling met foto's van de vaandel tentoonstelling van het museum die op 1 augustus nog werd uitgebreid.

Op 19 september opende de tentoonstelling over 85 jaar scouting in Schiedam. Ook hier werd corona weer de spelbreker en vanaf oktober werd het centrum weer gesloten. Het is de bedoeling dat de tentoonstelling in 2021 doorloopt.

Het is jammer dat de cursus Ken Uw Stad door de coronamaatregelen geen doorgang kon vinden. De afgelopen jaren was de cursus zeer succesvol en ook nu waren er veel aanmeldingen. We nemen aan dat er in 2021 wederom een cursus kan worden gestart.

Op 31 december telde de vereniging 885 leden. Dat waren er 47 minder dan 2019. Het bestuur spant zich in om nieuwe leden te werven.

Werkgroep Inventarisatie voormalige rooms-katholieke begraafplaats Vlaardingerdijk

Leden: Willem van de Heijning, Joke Janssen, Teun Keuzenkamp, Geert Medema, Lidwien Meijer, Theo Reyman, Ria Zeeuw.
(Ria Zeeuw verlaat in augustus 2020 de werkgroep).

De werkgroep heeft de inventarisatie van de graven op de voormalige r.k.-begraafplaats inmiddels afgerond. Maar er zijn plannen om de begraafplaats meer bekendheid te geven. Daar is in 2020 een begin mee gemaakt, helaas vertraagd door de lockdowns. Toch is er nog veel gebeurd. Alle gegevens zijn nu in elkaar geschoven. Teun Keuzenkamp maakte een overzicht in Excel. Het doel is om deze gegevens toegankelijk te maken voor iedereen die graag wil weten wie waar begraven ligt.

In juni was er een overleg met wethouder Duncan Ruseler en vertegenwoordigers van Irado en de Monumentenwacht, in de ontvangstruimte van Monuta, achter de begraafplaats. We deden verslag van onze werkzaamheden. Theo Reyman had een prachtige fotopresentatie gemaakt. Ook hebben we deze ochtend twee rondleidingen gegeven.

Er is nog een ander doel dat te maken heeft met toegankelijkheid. Van een aantal graven zijn de teksten zeer slecht leesbaar. Ook verhinderen sommige struiken en bomen het zicht op graven. De werkgroep verstrekte Monumentenwacht een prioriteitenlijst. We willen daarnaast benadrukken dat niet alles geperfectioneerd hoeft te worden. Het is de charme van zo'n oude, niet meer gebruikte begraafplaats dat zichtbaar is hoe de tand des tijds ook hier zijn werk doet.

Een andere activiteit waren de drie rondleidingen op de zaterdag van de Open Monumentendagen, 13 september. Ongeveer veertig mensen namen deel. Ook wethouder Ruseler kwam meewandelen.

Ondanks corona hebben we enkele keren 'live' vergaderd, in de vergaderruimte van de St. Jan-Visitatiekerk aan de Mgr. Nolenslaan, die eind augustus gesloten werd. De groep heeft ook een keer gezoomd.

Lidwien Meijer en Theo Reyman zijn nu bezig aan een project dat door corona steeds wordt opgeschoven: een tentoonstelling in het Bezoekerscentrum van de HVS. Het materiaal is verzameld, een indeling gemaakt, een aantal foto's afgedrukt. Maar het zal nog wel even duren voor het zover is.

Lidwien Meijer

Jaarverslag 2020 van de Werkgroep Kethel

De werkgroep Kethel is opgericht in 2004. De werkgroep bestaat uit: Adrie Broeren-Rip, Willem Jongste, Yvonne Markus, Henny Noomen-Mostert, Jan Noomen en Jan Vlugman.

De werkgroep is in 2020 viermaal in vergadering bijeengewees. De vergaderingen worden gehouden in de boerderij van de familie Rip.

Activiteiten van de werkgroep Kethel uit het verslagjaar 2020:

Gesproken met Wim van der Eijk, Midden-Delandlandgroep, over deelname aan de Midden-Delfland dag, nu in 2021.

Presentatie en communicatie met Ed Visser. Ed is bezig met een onderzoek naar de geschiedenis, eigendommen en bewoning van de Oostabstpolder vanaf 1832, HISGIS.

In juli, augustus en september zijn drie historische wandelingen georganiseerd.

Deelname en organisatie van de Openmonumentendagen in Kethel op 12 en 13 september.

Publicatie van een artikel over de Hargahoeve in Scydam.

In Heino is een door Jaap de Raat geschilderd buitenbord van melkhandel Breugem opgehaald t.b.v. de HVS werkgroep Kethel.

Mogelijkheden worden bekeken een tentoonstelling te verzorgen met het werk van Jaap de Raat. Contacten worden gelegd met het Stedelijk Museum Schiedam.

Henny Noomen-Mostert heeft de werkgroep verlaten en haar opvolger wordt Jan Roeling.

Vanwege de Corona zijn vele activiteiten van de werkgroep niet doorgedaan.

De werkgroep Kethel is voornemens historisch Kethel ook in 2021 weer zorgvuldig in kaart te brengen.

Adrie Broeren-Rip

Jaarverslag van de Werkgroep Stads- en Dorpswandelingen 2020

Op 12 december 2017 is werkgroep opgericht. Het doel van de werkgroep is door middel van historische wandelingen met deskundige gidsen door

Schiedam en Kethel te lopen en deelnemers te wijzen op de historische plekken tijdens de wandeling.

In 2020 hebben wij maar een beperkt aantal wandelingen in Schiedam en Kethel verzorgd vanwege Corona. Daarnaast hebben wij een aantal wandelingen op maat verzorgd.

Voor het eerst is een historische fietstocht verzorgd, vele enthousiaste deelnemers hebben hier aan meegedaan.

Helaas zijn we nog niet van dit virus af en zullen we ook met nieuwe plannen maken erg voorzichtig moeten zijn. Er is dit jaar een verandering van samenstelling van de werkgroep te melden. Eef Puijk – Henk Lamphen en Dick Zandboer verlaten de groep en wij danken ze hartelijk voor de bijdragen, die zij de afgelopen jaren hebben geleverd. Monique Baptist komt onze groep versterken. We realiseren ons terdege, dat we dit jaar geen volledig programma kunnen draaien, maar we hopen toch zeker ook dit jaar weer veel leden en niet-leden bij onze wandelingen te kunnen verwelkomen. Zodat wij weer kunnen werken aan mooie promotie voor Schiedam en Kethel en de Historische Vereniging Schiedam.

Adrie Broeren-Rip

Jaarverslag van de Werkgroep Registratie voorwerpen HVS

In januari 2019 is de werkgroep registratie voorwerpen HVS opgericht. Het doel van de werkgroep is voorwerpen en verzamelingen in het bezit van de HVS op een professionele wijze te registreren. In 2019 is een aanvang gemaakt met de registratie.

In 2020 zijn er vanwege de corona geen mogelijkheden geweest om met de registratie door te gaan.

Adrie Broeren-Rip

JAARVERSLAG 2020 WERKGROEP HISTORISCHE BEBOUWING

De werkgroep bestaat uit 7 leden en kwam in het verslagjaar elke laatste maandag van de maand (behalve juli) bijeen. Vanwege Corona niet altijd fysiek, maar ook digitaal.

Overleg met afdeling Monumenten van de gemeente en met particulieren vindt plaats. De volgende zaken kwamen aan de orde:

Dirkzwager terrein. Eerder werd een zienswijze bij het ontwerpbestemmingsplan ingediend. En informatief overleg gevoerd met de ontwikkelaar (Van Wijnen). Bijzondere aandacht (blijven) de panden vm. Kappelhof aan de Noordvest, ten oosten van molen De Palmboom, verdienen. En de monumentale panden aan het Groenweegje en Schie (herbestemming).

Glasfabriek. Nu op het terrein niet langer een glasproductie plaatsvindt, wordt met bijzondere belangstelling uitgekeken naar de mogelijke herontwikkeling en functiewijziging. Met name het kantoorpand, genoemd in de *Nota 'De wederopbouw in Schiedam 1940-1965'*, verdient aandacht. Er is door de HVS een voorstel ingediend om het pand een rijks, dan wel gemeentelijke monumentale status toe te kennen.

De eerste mogelijkheid (rijksmonument) wordt niet gehaald. Blijft het verzoek aan de gemeente om het pand als gemeentelijk monument aan te wijzen.

Armenschool, Lange Nieuwstraat. De plannen voor de herontwikkeling (sloop) zorgden voor bijzondere aandacht. Overleg met de projectontwikkelaar, met de bedoeling het bestaande pand te restaureren, renoveren naar een herbestemming (woningen) heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Ook het verzoek aan de gemeente om het pand een monumentale status (dus behoud) te geven, leidde niet tot het gehoopte resultaat. Wel zijn er op ons verzoek in het inmiddels gesloopte pand foto-opnames (vooral van de teksten op de houten balken) gemaakt.

Raadhuis Kethel. Het hierin gevestigde restaurant hield op te bestaan. Onduidelijke toekomst in het verschiet, maar al spoedig werden werkzaamheden aan het pand verricht. Omdat daar (raampartijen) in onze opinie toch met wat meer zorgvuldigheid kon worden omgegaan, hebben wij de gemeente verzocht hierop enige actie te ondernemen.

Glasgravure, Nieuw Mathenesserstraat. De bedrijfspanden tussen de Nieuw Mathenesserstraat, en het Nieuwsticht, Bakkershaven zouden door de gemeente worden gesloopt. In één van die panden bevindt zich een glasgravure dat behoud verdient. In overleg met gemeente en Stichting Kunstwerkt lijkt een nieuwe locatie te zijn gevonden, waar de behouden gravure zichtbaar zal blijven.

De spoelingsput Elzensteeg

Wij willen een recent gevonden spoelingsput naast een pand in de Elzensteeg zichtbaar houden. Daarover vond en vindt nog overleg met de gemeente plaats.

De Martinusschool. De voormalige R.K. lagere en ULO-school aan de Iepenlaan 45 is nu in gebruik bij een aantal kunstenaars. Er bestaan plannen om op de plaats van de school woningen te bouwen. De school is beschreven in het in 2010 door de **JAARVERSLAG 2020 WERKGROEP HISTORISCHE BEBOUWING**

gemeente uitgegeven rapport "*De wederopbouw in Schiedam 1940-1965 - Wederopbouw 1*" (o.a. pag. 60), beoordeeld met een hoge erfgoedwaarde.

Wij hebben bezwaar gemaakt tegen een mogelijke sloop van dit kenmerkende gebouw, dat historisch en architectonisch geheel vormt met de buurt Tuindorp Kethel, en gevraagd het gebouw en omgeving de status van gemeentelijk monument toe te kennen.

Schildjes. De Historische Vereniging geeft als blijk van waardering soms (niet altijd) bij bijzondere behouden, gerestaureerde, gerenoveerde panden een schildje. In 2020 zijn enige panden op de lijst geplaatst en in 2021 zal hiervoor een keuze worden gemaakt.

Kansen in de Stad. De gemeente heeft een lijst van locaties waarop nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden.

Locaties zoals het Wibautplein, de Oostsingel 9, Iepenlaan, Boterstraat/Herenstraat en Ooijevaarssteeg. Niet altijd is duidelijk wat de gestelde uitgangspunten en vooral voorwaarden zijn, waaraan mogelijke geïnteresseerde ontwikkelaars dienen te voldoen. Zoals eerder de Armenschool en nu de voormalige schoolgebouwen aan de Oostsingel en Iepenlaan: sloop?

Wij houden de ontwikkeling daarvan in de historische context in de gaten.

Jaarverslag 2020

AUTOMATISERING EN INFORMATISERING

De volgende personen zijn betrokken geweest bij de werkzaamheden van de werkgroep automatisering. Paulus de Beer, Leo van den Boogaardt, Joop Huiskens, Sjaak Meijer, Frederik Rosman, Siem Rosman, Peter Veringmeier, Wim Heere en Steven Koerts.

Door zijn onverwacht overlijden hebben wij helaas afscheid moeten nemen van Paulus de Beer. Paulus had na het overlijden van Ser Louis in 2019 zijn functie en werkzaamheden overgenomen. Paulus vergaarde in korte tijd de nodige kennis en deskundigheid om de voorgenomen activiteiten m.b.t. de nieuwe website en beeldbank op zich te nemen. Ook bij het tot stand komen van ons eerste digitale boek (om niet te vergeten, 75 jaar vrijheid) had Paulus een prominente rol. Zijn open en vriendelijke manier van communiceren en deskundigheid missen we zeer.

In aansluiting op de voorgenomen en ingang gezette activiteiten in 2019 zijn we het jaar goed gestart. Naast de voorbereiding voor de nieuwe website en aansluiting bij ZCBS (Zijper Collectie Beheer Systeem) is ook ons eerste digitale boek uitgekomen. Het idee van Siem Rosman voor een digitaal herdenkingsboek is nog voor de coronacrisis ontstaan. Dankzij de inzet aansturing van Paulus de Beer is het boek in korte tijd tot stand gekomen. Uitgangspunt was een cadeau aan onze leden en alle schiedammers in ons jubileumjaar en het vieren van 75 jaar vrijheid. Dankzij medewerking van het De Groot Fonds is er ook een gedrukte uitgave tot stand gekomen. Door het overlijden van Paulus kwamen de werkzaamheden van de werkgroep stil te vallen, ook de coronacrisis zorgde dat het overnemen en invullen van zijn functie niet eenvoudig was.

Om de trein weer in beweging te zetten is de tijdelijke werkgroep HISTOL (historie online) opgericht. De kennis onder de leden van de werkgroep

automatisering was onvoldoende om de taken van Paulus over te nemen. Met hulp van Wim Heere en Steven Koerts proberen we in deze transitieperiode de website en digitale beeldbank weer net zo modern te maken zoals die was in 1996.

Door de omstandigheden moet de werkgroep voorlopig digitaal communiceren en thuis de voorbereidingen doen. Zodra we weer bij elkaar mogen komen zijn we er klaar voor om zo snel mogelijk een nieuwe website te kunnen presenteren.

8-2-2021

Namens de werkgroepen Automatisering en HISTOL,

Sjaak Meijer

JAARVERSLAG 2020 WERKGROEP ARCHIVERING

Leden werkgroep archivering: Grada Meijer, Sjaak Meijer en Peter Veringmeier.

De werkgroep is wekelijks op de woensdag actief.

Door de beperkingen vanwege het coronavirus is het voor de werkgroep archivering 2020 een bescheiden jaar geweest. In de periode dat het min of meer mogelijk was is het uitzoeken en archiveren van documenten en foto's zoveel mogelijk doorgegaan. Vanaf het moment dat het niet meer was toegestaan om met meerdere mensen gelijktijdig in het pand aanwezig te zijn konden we alleen individueel nog aan het werk. Het gemis aan contact en overleg met de collega's maakte het werk minder aantrekkelijk. Tijdens de lockdown zijn de activiteiten beperkt gebleven tot het verzamelen en ophalen van aangeboden documenten, foto's en boeken. Het regelmatig controleren van de klimaat omstandigheden (vochtigheid) in ons kelder archief was een vast ritueel. Zodra het komend jaar weer mogelijk is gaan we met veel plezier weer aan de slag.

8-02-2021

Namens de werkgroep archivering,

J. Meijer

PM jaarverslag PR en communicatie